

DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLAND, STEDEN- EN PLATTELANDSBELEID, SAMENLEVEN,
INTEGRATIE EN INBURGERING, BESTUURSZAKEN, SOCIALE ECONOMIE EN ZEEVISSERIJ
DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN EN ARMOEDEBESTRIJDING, CULTUUR EN GELIJKE KANSEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Voorontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2020 tot toekenning van een kwaliteitslabel aan organisatoren van kleuteropvang en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2020, het besluit van de Vlaamse Regering van 9 juli 2021 over het lokaal beleid, de samenwerking en de subsidie voor buitenschoolse opvang en activiteiten en het Overgangsbesluit subsidies buitenschoolse opvang van 24 september 2021
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Dit besluit is gebaseerd op het volgende motief: ingevolge het decreet van 21 november 2025 tot wijziging van het decreet van 3 mei 2019 houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten moeten de bestaande uitvoeringsbesluiten aangepast worden. Meer bepaald moet het uitvoeringsbesluit met betrekking tot het kwaliteitslabel opgeheven worden, moet het Overgangsbesluit aangepast worden en moet het besluit over het lokaal beleid, de samenwerking en de subsidie voor buitenschoolse opvang en activiteiten geactualiseerd worden.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld: Opgroeien

Inhoudelijk structurelement: geïntegreerd gezinsbeleid

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Wetgevingsadvies

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2025/043 van 14 oktober 2025.

Advies Inspectie van Financiën

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het gunstig advies van de Inspectie van Financiën nr. RD/2025003656 van 9 oktober 2025 mits het besluit aangepast wordt met betrekking tot:

- 1° Verwijzingen, expliciteringen en definities;
- 2° De reservebepaling;
- 3° Het motiveren van de verlenging van de subsidies lokale diensten.

In artikel 8, paragraaf 2, werd het essentieel punt van subsidieberekening geëxpliciteerd, werd een definitie toegevoegd van het aantal gewogen kinderen en werd een nieuwe bepaling rond reserves opgenomen.

Ook worden er richtlijnen verstrekt m.b.t. de bestedingen die kunnen plaats vinden met de reserves.

De toelichting bij artikel 13 werd hieronder aangevuld met betrekking tot de motivatie voor de verlening van de subsidies voor lokale diensten.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Het decreet van 3 mei 2019 houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten wordt op een aantal belangrijke punten gewijzigd (VR 2025 2111 DEC.0035/1). Zo wordt de overgangstermijn verlengd en wordt het kwaliteitslabel afgeschaft. De lokale besturen krijgen de opdracht voor de erkenning, het toezicht en de handhaving van een lokaal aanbod van buitenschoolse activiteiten. Ook is er een delegatie aan de Vlaamse Regering voor de monitoring, opvolging en terugvordering van subsidies.

Dit heeft tot gevolg dat de bestaande uitvoeringsbesluiten aangepast moeten worden, meer bepaald:

- 1° het besluit van 16 oktober 2020 tot toekenning van een kwaliteitslabel aan organisatoren van kleuteropvang;
- 2° besluit van 9 juli 2021 over het lokaal beleid, de samenwerking en de subsidie voor buitenschoolse opvang en activiteiten;
- 3° het Overgangsbepsluit subsidies buitenschoolse opvang van 24 september 2021.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1. Aangezien de overgangstermijn wordt verlengd tot 1 september 2026, wordt ook de overgangsperiode verlengd voor organisatoren die op 1 januari 2022 van rechtswege een kwaliteitslabel toegekend kregen.

Artikel 2.

In de Vlaamse beleidsprioriteit met betrekking tot de lokale regierol wordt expliciet een verwachting rond de erkenning, toezicht en handhaving opgenomen. Ook worden de verwachting rond het inzetten op het Nederlands en op toegankelijkheid van de doelgroepen kleuters, kinderen uit kwetsbare gezinnen en kinderen met een specifieke zorgbehoefte expliciet opgenomen in de Vlaamse

beleidsprioriteit. De Vlaamse beleidsprioriteit met betrekking tot de lokale regierol is zo volledig conform de opdrachten van het lokaal bestuur, vermeld in artikel 4 van het decreet.

De Vlaamse beleidsprioriteit met betrekking tot financieren van aanbod kleuteropvang met kwaliteitslabel wordt aangepast naar het financieren van erkend aanbod, aangezien het kwaliteitslabel kleuteropvang wordt opgeheven.

Artikel 3.

Het lokaal bestuur stelt een erkenningskader vast, waarin eigen kwaliteitsvoorwaarden worden opgenomen. Deze kwaliteitsvoorwaarden zijn gebaseerd op de dimensies van het Europees kwaliteitskader, zoals bepaald in artikel 11/1 van het decreet. Aanbod buitenschoolse activiteiten dat reeds een erkenning heeft op basis van andere regelgeving moet niet opnieuw erkend worden, zoals bv. aanbod vanuit sport, jeugd, cultuur met een bovenlokale of lokale erkenning.

Het lokaal bestuur evalueert het erkenningskader periodiek en past het, indien nodig, aan in functie van de evoluerende lokale beleidsdoelstellingen, noden en samenwerkingsverbanden.

Artikel 4.

Het lokaal bestuur is verantwoordelijk voor het toezicht op het erkend aanbod buitenschoolse activiteiten en neemt, indien nodig, handhavingsmaatregelen. Daarbij worden minimale verwachtingen rond toezicht en handhaving geformuleerd. Zo registreert het lokaal bestuur klachten en documenteert het de afhandeling ervan. Voorts evalueert het lokaal bestuur op regelmatige basis het erkend aanbod en toetst of dit nog voldoet aan het lokaal erkenningskader. Indien tekorten worden vastgesteld of verbeteracties worden overeengekomen, volgt het lokaal bestuur deze mee verder op.

Een lokaal bestuur kan intergemeentelijk samenwerken bij het uitoefenen van de rol van toezichthouder en handhaver.

Artikel 5.

Er worden extra verwachtingen ten aanzien van het lokaal bestuur bepaald om te waarborgen dat het lokaal bestuur neutraal optreedt als regisseur.

Artikel 6.

Het lokaal bestuur vertaalt de twee Vlaamse beleidsprioriteiten in doelstellingen en acties en geeft daarbij duidelijk aan op welke manier er wordt omgegaan met de besteding van de middelen.

De lokale besturen kunnen opdrachten, vermeld in artikel 4 van het decreet, uitoefenen in intergemeentelijk verband.

Artikel 7.

Er worden regels rond opbouw van reserves vastgelegd. Het kunnen opbouwen van reserves kan immers betekenisvol zijn in functie van infrastructuur voorzien en aanpassen of het realiseren van toekomstige projecten die extra kosten vragen. De opgebouwde reserve kan enkel besteed worden aan uitgaven die rechtstreeks verband houden met infrastructuurwerken en uitrusting voor buitenschoolse activiteiten.

Als de reserveopbouw het maximum van de vastgelegde percentages overschrijdt, wordt het overschreden bedrag vanaf 1 januari 2028 teruggestort aan Opgroeien regie. Op die manier krijgen de lokale besturen die al sinds 2021 een BOA-subsidie ontvangen en een deel daarvan hebben opgebouwd als reserves, nog de tijd om een deel van de opgebouwde reserves te besteden tot en met 31 december 2027.

Lokale besturen die een compensatiebedrag krijgen voor de periode van 1 september 2026 tot en met 31 augustus 2031 (zie artikel 16/1 hierna), kunnen in deze periode geen reserve opbouwen, aangezien

het compensatiebedrag net als doel heeft om het verlies tijdelijk bij te passen en in te zetten op een zachte overgang naar 1 september 2031.

Artikel 8.

Vanaf 1 september 2031, na afloop van de compensatieregeling, wordt het totaalbudget als volgt opgedeeld: 90% zal gaan naar het basisbedrag, 10% gaat naar het subsidiedeel voor toegankelijkheid. Elk lokaal bestuur ontvangt een basisbedrag, op basis van het aantal gewogen kinderen. Schoolgaande kinderen krijgen een gewicht van 60%, kinderen die wonen in de gemeente krijgen een gewicht van 40%.

De Vlaamse Regering beslist later over de wijze van herberekening en over de berekeningswijze van het bedrag voor toegankelijkheid gezien deze indicatoren nog ontwikkeld moeten worden en vervolgens moeten geregistreerd worden. Dit omdat er tijd nodig is om dit nader uit te werken, samen met de lokale besturen en de betrokken organisatoren, rekening houdend met het beperken van administratieve lasten. Dit wordt voorzien via een aanpassing van dit besluit.

Artikel 9.

Er wordt een hoofdstuk toegevoegd dat uitvoering geeft aan de monitoring door lokale besturen en de opvolging en terugvordering van subsidies.

Het realiseren van bijkomend zinvol aanbod buitenschoolse activiteiten in Vlaanderen is een belangrijke doelstelling van de Vlaamse Regering. Lokale besturen worden, in functie van centrale monitoring van het aanbod, verwacht om de beschikbare capaciteit te registreren en te rapporteren via de Beleids- en beheerscyclus om zo relevante beleidsinformatie te verkrijgen over het gerealiseerd zinvol erkend aanbod buitenschoolse activiteiten.

Bij de registratie van het aantal plaatsen wordt een onderscheid gemaakt tussen structureel erkend aanbod, dat minimaal 200 openingsuren heeft, en occasioneel erkend aanbod. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen de voor- en naschoolse capaciteit, de capaciteit op woensdagnamiddag en tijdens vakantieperiodes. Opgemerkt wordt hierbij dat aanbod dat niet erkend is, niet geregistreerd hoeft te worden. Het gaat dus om aanbod binnen de contouren van de lokale erkenningsvoorwaarden.

De monitoring van het bereik van het gebruik wordt later geregeld via een wijziging van dit besluit.

Opgroeien regie wordt belast met het toezicht op de subsidiebesteding en de uitvoering van het decreet. Opgroeien regie controleert de jaarlijkse rapportering in de jaarrekening van de beleids- en beheerscyclus op basis van de principes van het planslastendecreet. Als de digitale rapportering niet voldoet, kan Opgroeien regie op een andere wijze de rapportering over de besteding van de subsidie opvragen.

Als blijkt dat het lokaal bestuur de opdrachten van het decreet niet of onvoldoende realiseert of de ontvangen subsidie niet correct besteedt, zal Opgroeien regie in de eerste plaats bemiddelend en ondersteunend optreden. Opgroeien regie gaat in dialoog met het lokaal bestuur om de tekorten uit te klaren en samen te bekijken welke acties nodig zijn om de tekorten weg te werken.

Als het lokaal bestuur na de dialoog met Opgroeien regie aanhoudend geen verdere acties onderneemt om de tekorten weg te werken, gaat Opgroeien regie over tot handhaving. De handhavingstappen bestaan uit aanmaning, voornemen tot handhaving en beslissing tot handhaving.

Als het lokaal bestuur tijdens het handhavingstraject kan aantonen dat er acties zijn ondernomen om de tekorten weg te werken, stopt het handhavingstraject.

Qua handhaving kan het agentschap hetzij terugvorderen, hetzij opschorten. Gezien het decreet van 3 mei 2019 geen expliciete regeling voorziet voor deze terugvordering en opschorting maar enkel een

delegatie aan de Vlaamse Regering is het in functie van rechtszekerheid opportuun om expliciet te verwijzen naar deze rechtsgronden die sowieso van toepassing zijn.

Opgemerkt wordt dat Opgroeien regie ook een opdracht heeft met betrekking tot het behandelen van klachten gebaseerd op artikel 9 van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid.

Artikel 10.

Omwille van leesbaarheid en duidelijkheid, wordt in hoofdstuk 5 een onderverdeling volgens afdelingen gemaakt. Afdeling 1 gaat over de overgangstermijn, afdeling 2 gaat over de termijn voor compensatie subsidieverlies en de toepassing van de sociale toeslag en zorgtoeslag. Afdeling 2 wordt hieronder toegelicht (artikel 9).

Artikel 11.

Er wordt een afdeling 2 ingevoegd dat bestaat uit artikel 16/1 en 16/2.

Artikel 16/1 wordt toegevoegd en regelt de compensatiemaatregel. Tot 1 september 2031 krijgt elk lokaal bestuur dat op basis van het basisbedrag verlies zal lijden een bijkomend compensatiebedrag dat het voorziene basisbedrag bijpast tot het volledige huidige subsidiebedrag dat naar buitenschoolse opvang in de gemeente gaat.

Artikel 16/2 wordt toegevoegd en regelt de verdeling van middelen voor de periode 1 september 2026 tot en met 31 augustus 2031. Voor deze periode geldt een tijdelijke regeling, zoals vermeld in artikel 17/1 van het decreet. Op dat moment wordt de mate waarin het lokaal bestuur kwetsbare gezinnen en kinderen met specifieke zorgbehoeften bereikt nog niet meegenomen in de berekening van de subsidie. Bij de start van de volgende fase is er immers nog geen zicht op het lokale bereik en lokale besturen moeten ook voldoende de tijd krijgen om dit bereik op te bouwen. In plaats daarvan wordt in deze periode daarom gekeken naar de populatiegegevens. De subsidie voor toegankelijkheid wordt dan berekend volgens het aandeel kinderen uit kwetsbare gezinnen en kinderen met een specifieke zorgbehoefte, op basis van de sociale toeslag en de zorgtoeslag.

Artikel 12.

De definitie van opvanglocatie wordt geactualiseerd opdat ook erkend aanbod buitenschoolse activiteiten in aanmerking komt.

Artikels 13 en 14.

Artikel 17 van het decreet voorziet twee manieren voor inkorting van de overgangstermijn. Artikel 53 beschrijft de procedure voor inkorting van de overgangstermijn tot en met 31 december 2025. Artikel 53/1 beschrijft de procedure voor inkorting van de overgangstermijn op 1 januari 2026.

Artikel 15.

Na afloop van de overgangstermijn stoppen de verschillende subsidiestromen vanuit Opgroeien regie aan de organisatoren buitenschoolse opvang, met uitzondering van de subsidiestroom voor lokale diensten buurtgerichte werking.

De locaties buitenschoolse opvang buurtgerichte werking hebben opdrachten die ruimer gaan dan het aanbieden van kwalitatieve buitenschoolse opvang. De subsidie lokale dienst is gekoppeld aan de verwachting dat de organisator inspanningen levert om een uitermate toegankelijke werking uit te bouwen, waarin kwetsbare gezinnen zich ondersteund voelen. Dit aanbod is dus gezinsondersteunend. Dit komt ook duidelijk naar voor in de opdrachten voor deze subsidie, vermeld in artikel 33 van het Overgangsbesluit subsidies buitenschoolse opvang van 24 september 2021.

Artikel 16.

Het decreet heft het kwaliteitslabel kleuteropvang definitief op vanaf 1 september 2026. Bij gevolg wordt ook het bijhorende besluit van de Vlaamse Regering opgeheven.

Artikel 17.

Inwerkingtredingsbepalingen. Opgemerkt wordt dat de wijzigingsartikelen 13 en 14 zo snel als mogelijk in werking zouden moeten kunnen treden. Vandaar de keuze om deze artikelen in werking te laten treden op de datum van de publicatie van het decreet in het Belgisch Staatsblad, in de veronderstelling dat dit vóór 1 januari 2026 zal vallen.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het totaalbudget voor de organisatie van buitenschoolse opvang en afstemming tussen buitenschoolse activiteiten bedraagt 202,12 miljoen euro op jaarbasis. Hieronder een opsplitsing van hoe het bedrag is samengesteld:

Budget gekoppeld aan huidige spilindex 133,28 (die werd overschreden in januari 2025)		
BKO-subsidies	€ 111.422.134,68	Totaal beschikbare transitie-subsidies
BOA-subsidies	€ 9.220.544,00	Totaalbedrag BOA-subsidies
Bijkomend budget BO2025	€ 81.480.000,00	Bijkrediet van 80 miljoen euro verhoogd n.a.v. de spilindex die werd overschreden in januari 2025
Totaal beschikbaar budget	€ 202.122.678,68	

De overgangsperiode loopt van 1 januari 2026 tot en met 31 augustus 2026, het te verdelen budget voor deze periode bedraagt aldus 134.563.865,53 euro. Simulaties op de lokale besturen levert volgend budgetplaatje voor deze overgangsperiode:

- 1° Transitie-subsidie verlenging: 62.343.002,14 euro
- 2° BOA subsidies verlenging: 1.082.631,66 euro
- 3° Alternatieve inkorting (aan 127,36 euro per gewogen kind): 33.205.339,26 euro
- 4° Opstart en regie: 37.932.892,48 euro

Recurrent ziet het budgetplaatje er vanaf 1 september 2026 als volgt uit (budgetten op jaarbasis aan huidig indexniveau (133,28):

- 1° Basissubsidie (204,92 euro per gewogen kind): 158.688.406,46 euro
- 2° Compensatie verliezende besturen: 23.222.004,35 euro
- 3° Budget toegankelijkheid: 20.212.267,87 euro

Conclusie: voorliggende wijzigingen passen binnen de transitiecontext waarbinnen deze sector zich bevindt en zijn budgettair inpasbaar binnen de gegeven budgetten.

De subsidies aan de lokale besturen vallen budgettair binnen het vooropgestelde budget, en zij zullen worden aangerekend op begrotingsartikel GDF-AGEF2UA-WT van Opgroeien regie.

Voor de volledigheid worden hier ook de subsidies voor de lokale diensten buurtgerichte werking vermeld. De subsidie voor lokale diensten buurtgerichte werking gaat jaarlijks over 943.895,30 euro. Dit bedrag maakte deel uit van de transitiesubsidies tijdens de overgangstermijn en wordt nu als afzonderlijke subsidie uitbetaald. Ook deze middelen zijn recurrent beschikbaar binnen de toelage voor Kinderopvang van Opgroeien regie. Deze subsidie wordt dus niet meegenomen in de totaal beschikbare middelen die vanaf 1 september 2026 beschikbaar zijn voor de uitrol van buitenschoolse opvang en activiteiten, aangezien het hier gaat over een beperkt aantal locaties die zeer specifieke opdrachten uitvoeren.

De Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid, heeft zijn akkoord gegeven op 27 november 2025.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Opgroeien regie zal geen rol meer hebben inzake de opvolging van het kwaliteitslabel maar wel inzake de opvolging van de subsidies en bijhorende opdrachten aan de lokale besturen.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Hierbij per besluit de impact op de lokale besturen:

- 1° Het besluit van 16 oktober 2020 tot toekenning van een kwaliteitslabel aan organisatoren van kleuteropvang wordt opgeheven. De regierol van de lokale besturen wordt nog meer versterkt en zij staan, naast financieren van het aanbod, nu ook in voor het erkennen, toezicht houden en handhaven van het aanbod.
- 2° Het besluit lokaal beleid, de samenwerking en de subsidie voor buitenschoolse opvang en activiteiten van 9 juli 2021 en voorliggend wijzigingsbesluit kennen een subsidie toe aan de lokale besturen. Dankzij de tijdelijke compensatiemaatregel zullen alle lokale besturen de eerste vijf jaar minstens de huidige beschikbare budgetten behouden. Na afloop van de compensatiemaatregel zullen er lokale besturen zijn waarbij de subsidie lager ligt dan de middelen die ze op vandaag krijgen voor het organiseren van buitenschoolse opvang. Lokale besturen worden verwacht neutraal op te treden in hun rol als regisseur. Dit wordt nu nog meer geconcretiseerd.
- 3° In het Overgangsbesluit subsidies buitenschoolse opvang van 24 september 2021 wordt de procedure toegevoegd voor een vervroegde stopzetting van de overgangstermijn, voor de lokale besturen die willen starten met hun lokaal beleid op 1 januari 2026. Deze lokale besturen ontvangen al vanaf 1 januari 2026 een beperkte subsidie.

4. VERDER TRAJECT

Na principiële goedkeuring wordt er advies gevraagd aan de Raad van State.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot opheffing van het besluit van 16 oktober 2020 tot toekenning van een kwaliteitslabel aan organisatoren van kleuteropvang en tot wijziging van het besluit van 9 juli 2021 over het lokaal beleid, de samenwerking en de subsidie voor buitenschoolse opvang en activiteiten en het Overgangsbesluit subsidies buitenschoolse opvang van 24 september 2021;
- 2° de Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen,

Caroline GENNEZ